786/07

Den 31. december 2007 blev i sag nr. 71.417:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxx xxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der i Danica Pension har livsvarig rateforsikring, hvoraf udbetalingerne de første 13 år er garanteret, mener sig berettiget til en højere månedlig ydelse på ca. 700 kr. i garantiperioden, med henvisning til, at han må være berettiget til at få det fulde depot forrentet fremover.

I skrivelse til nævnet af 10/3 2007 har klageren anført:

> "Jeg orienterer Ankenævnet om ovennævnte police, hvis udbetalingsprofil jeg har klaget over til Danica Pension, idet udbetalingen de næste 13 år (garantiperioden) kun forrentes med 0,88% af depotet/saldoen. Jeg har i den forbindelse fået den orientering fra Danica Pension, at det er en udbetalingsprofil, som alle lignende pensionsselskaber følger. Jeg er ikke enig i denne måde at foretage en udbetalingsberegning, og derfor beder jeg Ankenævnet vurdere om dette er tilfældet, og om beregningsmåden er korrekt.
>
> Jeg har anført en bilagsfortegnelse, og skal i øvrigt i det følgende meddele Ankenævnet på hvilket grundlag, jeg støtter min påstand. Iflg. bilagene 1-3 er det en livsvarig rateforsikring med pristalsreguleret alderdomsforsikring med løbende tilskrivning af bonus der forrentes.
>
> Bilag 4 som er en vilkårlig kontooversigt fra december 2000, af hvilken det fremgår, at der er indbetalt en pristalsreguleret præmie og et forsikringsbeløb (dækkende risikoen hvis jeg skulle afgå ved døden før den 1. februar 2007 eller modtage udbetaling efter 1. februar 2020). Det fremgår desuden af bilaget, at der er opkrævet et beløb på kr. 1.406,- til sikring af garanterede udbetalinger. Dette beløb har Danica Pension i øvrigt aldrig givet mig en forklaring på, hvad det dækker.
>
> Af bilag 5 fremgår det, at jeg er berettiget til en årlig udbetaling fra og med 1. februar 2007 på kr. 40.246,-, men der står intet om en løbende pristals- eller en bonusregulering af udbetalingen.

I bilag 6 som er et brev fra mig til Danica Pension, har jeg beregnet en rentestørrelse udfra den annuitet, som Danica Pension anvender, og den vil kun give mig en rentesats på 0,88% p.a. af det opsparede depot på kr. 496.965,-.

Bilag 7 er den længe ventede beregning fra Danica Pension. Her skrives på side 4, at mit depot er opdelt i 2 beløbsstørrelser på henholdsvis kr. 414.308,- og kr. 82.657,-. Jeg har i min telefonsamtale med selskabets B.L. spurgt om, hvor i min police, der står noget om denne vilkårlige opdeling. Der er aldrig i de 43 år hvor min police har eksisteret nogensinde været en beregning af lignende art med en opdeling af depotet. Det virker nærmest som en efterregulering, der tjener Danica Pensions forsøg på at beregne det beløb, som de ønsker at udbetale til mig. Da jeg yderligere i samtalen får oplyst, at det omtalte beløb på kr. 82.657,-, såfremt jeg dør inden den 1. februar 2020, ikke bliver udbetalt til mit bo, så vil jeg tillade mig at kalde dette en ulovlig konfiskation af en del af mit depot uden lovhjemmel hertil. Af bilag 8 fremgår det, at jeg ønsker, at beløbet på kr. 82.657,- skal indgå i udbetalingsprofilen, også i garantiperioden. Dette indebærer, at jeg stiller et krav om, at den månedlige betaling forøges med mindst kr. 700,- i hele garantiperioden. Dette indebærer ligeledes, at det samlede depot på kr. 496.965,- indgår i den løbende rente- og bonusberegning."

I selskabets redegørelse til nævnet af 29/3 2007 hedder det bl.a.:

"**Teknisk grundlag til brug for beregning af pensionsudbetaling**
I dag anmelder Danica Pension et teknisk grundlag for tegning af pensionsforsikringer til Finanstilsynet. Dette grundlag skal være rimeligt og betryggende.
…
I det tekniske grundlag indgår satser for grundlagsrente, omkostninger og risiko.
…
Beregning af P.T.s [klagerens] udbetaling
To forskellige forsikringsdækninger
P.T.s pensionsforsikring består af to forsikringsdækninger ved pensionering, der dog beløbsmæssigt er af samme størrelse, jf. policen (klagers bilag 1).

Den første dækning er en ratepension, der udbetales perioden fra den 1. februar 2007 til den 1. februar 2020. Hvis P.T. dør inden den 1. februar 2020 fortsætter udbetalingen fra denne dækning til den/de begunstigede.

Hvis P.T. er i live den 1. februar 2020 vil han fortsat modtage udbetaling fra Danica Pension, men udbetalingen sker nu fra en livsbetinget livsvarig livrente. At denne forsikringsdækning er livsbetinget betyder, at hvis denne fortsat har værdi, når P.T. dør, så tilfalder den resterende værdi forsikringsselskabet og kollektivet af forsikringstagere. Værdien indgår i det overskud, der danner baggrund for bonus. Omvendt skal det erindres, at hvis P.T. lever så længe, at den værdi, han selv har opsparet er brugt, så vil han fortsat modtage udbetaling fra Danica Pension.

En livsbetinget livsforsikring giver typisk en relativt større udbetaling for en mindre værdi, da der i fastsættelsen af udbetalingen tages hensyn til, at nogle forsikrede lever længe, og derfor får en udbetaling, der overstiger værdien af deres indbetalinger, mens andre forsikrede dør tidligt, hvorved de ikke får glæde af hele værdien af deres udbetaling. Der er således et udpræget fællesskabselement ved de livsbetingede pensioner.

At det må forholde sig således kan også illustreres ved, at en tiårig ratepension på eksempelvis 100.000 kroner årligt, der er garanteret udbetalt, hvad enten den forsikrede dør eller ej, må være dyrere end en tilsvarende tiårig livrente, der bortfalder, hvis forsikrede dør.
…
Danica Pension 'konfiskerer' således ikke nogen værdi, hvis P.T. dør, inden hele værdien af livrente er udbetalt. Det er forudsat, at denne værdi ikke udbetales ved død, men tilfalder kollektivet af forsikringstagere i fællesskab.

Opdeling på to dækninger
Det følger af den oprindelige police, at pensionen består af en garanteret del i de første tretten år, hvorefter den er livsbetinget.
…
Det fremgår også af udløbsoversigten, som kunden har vedlagt som sit bilag 5, at pensionen består af to dele. Af side I nederst fremgår ratepensionen, mens livrenten fremgår af side 2, der ikke er fremlagt. Jeg vedlægger som Danica bilag B skærmudprint af de data, der har genereret udløbsoversigten, hvoraf det fremgår, at der også er en livrente.

Hvis hele værdien lå på den garanterede rateudbetaling, ville der ikke være nogen værdi at udbetale efter I. februar 2020, hvorfor det selvfølgeligt er nødvendigt, at den samlede pensionsopsparing er delt ud på de to dækninger efter deres pris.

Det er derfor Danica Pensions opfattelse, at det er korrekt, at pensionsopsparingen er delt ud på henholdsvis en tretten års rateudbetaling, der er garanteret ved død, og en livsvarig udbetaling, der begynder, når raten ophører, og som er livsbetinget.
…
Værdien på henholdsvis ratepensionen og livrenten
…
Forsikringens værdi er delt på flere grundlag. For den præcise opdeling, herunder fra hvilke grundlag den garanterede udbetaling hidrører henvises til vores bilag, der blev sendt med brev fra den 20. februar 2007 til P.T. (klagers bilag 7). I brevet er det også uddybet, hvorledes den garanterede udbetaling beregnes.
…
I beregningen af den garanterede ydelse indgår også omkostninger og risiko, og der henvises i det hele til vores brev fra den 20. februar 2007, der er vedlagt som klagers bilag 7.

En eventuel yderligere tilvækst på kundens pension vil hidrøre fra bonus. Bonus opstår imidlertid kun, hvis der er overskud på det tekniske grundlag, og det er rimeligt og betryggende at tilskrive kundernes andel af et eventuelt overskud som bonus. P.T. er derfor heller ikke garanteret, at forsikringen tilskrives yderligere bonus. Om P.T. opnår yderligere bonus afhænger af det forsikringstekniske resultat.

At bonus afhænger af, om der opstår et overskud kan også ses af de oprindelige forsikringsbetingelser, jf. klagers bilag 1.

Da det ikke er sikkert, at P.T. opnår yderligere bonus, er der ikke indregnet en eventuel mertilvækst i hans udbetaling udover det garanterede.
…
Fradrag til sikring af garanterede udbetalinger
På forsikringer på 4,5 procentgrundlag blev bonus i perioden fra den 1. oktober 1999 til den 1. januar 2001 reduceret med 0,5 procent. Det var udelukkende den del af bonus, der faldt på 4,5 procentdelen, der blev reduceret.

De midler, der fragik i bonus blev anvendt til at øge hensættelserne, der skal sikre de garanterede udbetalinger.

Da der er tale om en reduktion i bonus, er det ikke midler, der kommer Danica Pension til gode. Der er som udgangspunkt tale om, at der sker en forskellig fordeling (tildeling) af bonus til forsikringer med forskellige grundlagsrenter.

På daværende tidspunkt fandt Danica Pension ikke, at det var betryggende og rimeligt at tildele bonus på sædvanlig vis til forsikringsdele på 4,5 procent grundlag.

At det var rimeligt på daværende tidspunkt at foretage dette fradrag til sikring af de garanterede udbetalinger, er fastslået i Vestre Landsrets dom i U.2006.984V.
Forældelse
Hvis ikke ankenævnet er enig i vores vurdering, gør vi gældende, at en række af de forelagte klagepunkter er forældet.

Da kunden allerede i originalpolicen, og da han løbende i de årlige dækningsoplysninger (årsudsendelser) er blevet orienteret om, at pensionen består af to forsikringsdækninger, hvoraf den ene er garanteret udbetalt i tretten år, mens den anden er livsbetinget, er det vores opfattelse, at dette spørgsmål er forældet efter såvel den toårige forældelsesfrist som den femårige forældelsesfrist.

Kunden modtog i 1999 i form af et kundeblad information om fradraget til sikring af de garanterede udbetalinger, jf. Danica bilag C, og kunden er blevet informeret om fradraget ved årsudsendelsen i 2001 for år 2000, jf. klager bilag 4. Det er derfor vores opfattelse, at også dette spørgsmål er forældet efter både den toårs forældelse og den femårs forældelse."

Hertil har klageren i skrivelse af 9/5 2007 bl.a. anført:

"Uanset om Danica hævder, at policen dækker to forsikringsforhold, har dette aldrig før i brev af 20. februar 2007 været beskrevet med to beløbsstørrelser på grund af det tekniske grundlag.

Jeg kunne have benyttet mig af min ret til at tilbagekøbe eller overføre policen til et andet selskab, og derfor burde det tekniske grundlag være beskrevet i genkøbsreglerne.
Ligeledes i forbindelse med ændringerne af dispositionsretten, kunne det være en væsentlig forudsætning for mit bo at kende størrelsen og reduktionen af den opsparede saldo. Danica har klart afskåret mig fra muligheden for at disponere mere optimalt ved at tilbageholde oplysninger om opsparingens sammensætning.

Denne mangel på respekt og tilbageholdelse af oplysninger overfor en forbruger, skal aldrig give en professionel pensionsudbyder mulighed for at profitere på."

Selskabets skrivelse af 20/2 2007, omtalt i klagerens skrivelse af 9/5 2007, var vedlagt et bilag med oversigt over udbetalinger. Af bilaget fremgår:

"**Forsikringsnummer 112…47**
Værdi pr. 01.02.007

	Reserve	Bonus	I alt
I alt	178.241 kr.	318.724	496.965 kr.

Beregning af årlig udbetaling

Udbetaling i garanteret udbetalingsperiode, 01.02.2007-01.02.2020				
Saldo pr. 01.02.2007	Heraf bonus pr. 01.02.2007	Rentesats	Prisen på 1 krones årlig udbetaling	Årlig ydelse
294.113 kr.	143.768 kr.	4,5000 procent	9,899118	27.711 kr.
71.082 kr.	68.102 kr.	2,5095 procent	11,113571	6.396 kr.
49.113 kr.	48.167 kr.	1,5143 procent	11,898833	4.159 kr.
414.308 kr.	262.037 kr.			40.266 kr.

Udbetaling fra 01.02.2020 hvis forsikrede er i live				
Saldo pr. 01.02.2007	Heraf bonus pr. 01.02.2007	Rentesats	Prisen på 1 krones årlig udbetaling	Årlig ydelse
49.545 kr.	24.553 kr.	4,5000 procent	1,667577	29.711 kr.
14.987 kr.	14.358 kr.	2,5095 procent	2,343179	6.396 kr.
18.125 kr.	17.776 kr.	1,5143 procent	4,357930	4.159 kr.
82.657 kr.	56.687 kr.			40.266 kr.

"

Af policen fremgår bl.a.:

"Forsikringen deltager i Statsanstaltens bonusfordeling, indtil rateudbetalingen begynder. Bonus anvendes til forøgelse af ydelserne.

Værdiberegning sker efter særlige for denne forsikringsart fastsatte regler.

…

Policens litra	KJ-X	Forsikrede	Fødselsdag
Årlig rate	kr. 3.684	… P.T. …	…1940
Forsikringstidens begyndelse	1.4.1964	Garantiperiode	13 år
Præmie	kr. 689.64	Oplevelsesdato	1.2.2007
Forsikringstal til bonusudregning	kr. 1388.00	Præmieforfaldsdage	1. april
Basispristal	510	Sidste præmieforfaldsdag	1.4.2005
		Restpræmie forfalder	1.4.2006

"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Uddrag af bonusbestemmelser.**
Efter de gældende lovbestemmelser udbetaler Statsanstalten efter hver 5-årig statusopgørelse bonus af sit overskud.
Om udbetaling af den ordinære bonus udsteder Statsanstaltens bestyrelse offentlig bekendtgørelse med 3 måneders varsel.
Det beløb, der er bestemt til uddeling som bonus, fordeles på de bonusberettigede forsikringer i forhold til bonustiden og et hver forsikring efter dens art og størrelse én gang for alle tildelt forholdstal '(forsikringstallet')
Bonustidens begyndelse regnes fra begyndelsen af den måned, i hvilken forsikringen er tegnet, eller fra begyndelsen af bonusperioden, hvis den er tegnet tidligere.
…
Bonus for en forsikring tilkommer forsikringens ejer, medmindre retten til bonus er forbeholdt eller tillagt en anden. Hvis den forsikrede er den bonusberettigede, men er død inden bo-

nusbeløbets udbetaling, tilkommer bonus den begunstigede, for så vidt ikke andet er bestemt."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis skal nævnet anføre, at der ikke er krav om, at en forsikrings tekniske grundlag skal udgøre en del af forsikringsbetingelserne, og at der i øvrigt heller ikke er nogen praksis for at gøre dette.

Opsplitningen

Den tegnede forsikringer giver tilsagn om en livsvarig årlig rente fra 1/2 2007. Da udbetalingerne er garanteret de første 13 år, er det efter nævnets opfattelse nødvendigt for selskabet at føre 2 regnskaber for forsikringen, idet der i princippet er tale om tegning af 2 forsikringsformer med vidt forskellig risiko og dermed også vidt forskellig præmieberegning. Dette kommer efter nævnets opfattelse tydeligt til udtryk i bilaget til selskabets skrivelse af 20/2 2007, gengivet ovenfor. Af bilaget ses, at den livsvarige livsbetingede rate koster væsentligt mindre end den garanterede udbetaling, selv om der er udbetaling af samme beløb. Risikomomentet i den livsbetingede rate er usikkerheden om, hvor længe forsikrede lever, og i en sådan ordning vil folk, der lever længe, profitere af ordningen, og folk, der ikke lever så længe, vil tabe på ordningen.

I forhold til forsikringsselskabet er ordningen neutral, idet præmien er beregnet ud fra den gennemsnitlige levealder. Efter nævnets opfattelse er den regnskabsmæssige opspaltning nødvendig for den forsikring, klageren har tegnet, og efter nævnets opfattelse kan det ikke bebrejdes selskabet, at dette ikke fremgår tydeligere end sket af policen.

Fremtidig forrentning

I årsoversigterne er ydelserne løbende angivet på grundlag af betalt præmie og tildelt bonus.

Om der efter påbegyndelse af udbetaling vil kunne foretages forhøjelser, sådan som klageren kræver, afhænger af, om der fremover vil være yderligere bonus af fordele. Sådan bonus kan kun opstå, hvis der bliver overskud ud over, hvad der allerede er indregnet i det tekniske grundlag. I det tekniske grundlag er der taget hensyn til, at selskabet får forrentet præmiereserven i udbetalingstiden.

Yderligere bonus fremkommer derfor kun, hvis de risikomomenter, der indgår i det tekniske grundlag under udbetalingen, ændrer sig i positiv regning, dvs, at dødeligheden stiger, renten stiger eller omkostningerne falder. Med udsigt til længere levealder og (en i forhold til tegningsgrundlaget) lav rente er det - som også angivet af selskabet - tvivlsomt, om ordningen vil generere overskud, der kan give grundlag for yderligere bonus og dermed højere ydelser i fremtiden.

Med henvisning her til

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen